

Statens Planteavlsvforsøg
Meddelelse nr. 1602
83. årgang
23. juli 1981
Udgivet af Statens Planteavlsudvalg

Havebrugscentret, Institut for Landskabsplanter, Hornum, 9600 Års

Produktion af ribsbuske i containere

Odd Bøvre

Stikkes der træagtige stiklinger i marts i væksthush, kan der blive ca. 80 procent salgbare planter samme efterår.

Der bør stikkes 2 stiklinger med 2-3 knopper i 10B pottes, som senere pottes op i 2,0 liter containere.

Der bør ikke knibes senere end medio juni.

Ribsplanter er middelkraftigt voksende og må, for at undgå vækststandsning, ikke på noget tidspunkt udsættes for vandmangel. Kraftig vækst og effektiv udnyttelse af gødningsvand opnås gennem drypvanding eller dysevanding på sandbed.

Indledning

Den stigende interesse for frugt- og bærdyrkning i privathaver har skabt en stigende efterspørgsel efter containerplanter til dette formål.

Almindeligvis bliver frugtbuske produceret som markkultur og solgt som barrodsplanter. I de senere år er det blevet ret almindeligt at potte frugtbuske op i containere før salg i plantebutikker. Bliver planterne solgt ret hurtigt efter oppotning bliver containeren at betragte som emballage, og planterne kan ikke betegnes som containerplanter.

Containerplanter skal ved salg have friske, nye rødder, som har gennemgroet substratet. Contai-

nerplanterne fortsætter væksten uden vækststandsning efter udplantning. For frugtbuske betyder dette, at det ikke er nødvendigt at beskære planterne ved plantning; herved opnås, at der kan høstes bær allerede første sommer efter plantning.

Formål

Ribsbuske er lette at formere, men som markkultur tager det 2, i reglen 3 år, at producere færdige salgsplanter. Forsøgets formål var at undersøge, om der i containere kunne produceres salgsplanter på én vækstsæson.

Table 1. Resultat af forskellige stikketidspunkter og antal stiklinger pr. enhed

| Sort | Antal stiklinger pr. enhed | Stikke-dato | Pct. stiklinger med rod | Gns. grenlængde i cm | Pet. af oppottede | |
|------------------|----------------------------|-------------|-------------------------|----------------------|-------------------|--------|
| | | | | | A. kv. | B. kv. |
| 'Rondom' | 1 | 9/3 | 10 | — | — | — |
| 'Hvid Hollandsk' | 2 | 13/3 | 93 | 74 | 56 | 26 |
| 'Hvid Hollandsk' | 3 | 13/3 | 90 | 92 | 81 | 13 |
| 'Hvid Hollandsk' | 2 | 13/4 | 93 | 76 | 50 | 25 |
| 'Hvid Hollandsk' | 3 | 13/4 | 92 | 84 | 57 | 26 |

Forsøgets gennemførelse

I forsøgsplanen indgik forskellige stikketidspunkter, antal stiklinger pr. enhed, containerstørrelser, vandingsmetoder og containerbedtyper.

Ribsbuske formeres ved træagtige stiklinger, men urteagtige kan også bruges. I forsøget blev der kun anvendt træagtige stiklinger.

Selv ved relativ lav temperatur bryder knopperne hurtigt, og stiklingerne får blade før eller samtidig med roddannelsen.

Formeringen blev foretaget under tåge i væksthuse, med minimumtemperatur på 15°C. Undervarmen på bordene var 18°C. Stiklingematerialet blev klippet af planter på friland og stukket samme dag. Der blev anvendt stiklinger med 2–3 knopper, højst 10 cm lange, stukket i 10B potter. Stiklingerne blev stukket således, at nederste knop stod lige over substratoverfladen. Den 15. marts blev der stukket et hold 'Jonkheer van Tets' i kold bæk.

Efter roddannelse, ca. 14 dage efter stikning, blev tågen afbrudt, men planterne blev stående på bordet indtil oppotning 5–6 uger efter stikning. Ved oppotning blev planterne knebet og forblev i hus indtil udsætning på containerpladsen først i juni. Planterne blev knebet over 2 blade. Ved stikning den 13. marts blev der knebet 2 gange og den 13. april 1 gang. På containerbedet blev planterne placeret med 18 planter pr. m².

Planterne fik tilført gødningsvand, 0,5 promille Hornumblanding, fra stikning og indtil 3 uger efter udsætning på containerbed, derefter 1,0 promille. Der blev vandet med 2,2 mm ved 2,0 mm fordampning. Til undersøgelse af forskellige vandingsmetoder og containerbedtyper blev der brugt 1 år gamle planter, nedklippet til 10 cm.

Minimumskrav til ribsbuske A-kvalitet: Mindst 3 grene, mindstemål 40 cm længde. Kun A-kvalitet er salgsvare.

Resultater

Stikketidspunkt og antal stiklinger pr. enhed

I tabel 1 er opført resultater af forskellige stikketidspunkter og antal stiklinger pr. enhed.

Stiklingerne i bæk gav en roddannelsesprocent på 98, men væksten kom for sent i gang til at give et tilfredsstillende antal salgbar planter efter én vækstsæson.

Sidste knibning er foretaget den 6. juli. Ved knibning på dette relativt sene tidspunkt har knopperne vanskeligheder med at bryde. Da ribsbuske standser længdevæksten tidligt om efteråret, må knibning foretages før midt i juni, for at flest mulige grene kan opnå mindstemålet.

Ribsstiklinger har tendens til at bryde kun fra én knop, hvorfor den lave procent A-kvalitet i langt højere grad skyldes manglende antal grene end manglende længdevækst.

Årsagen til den lave roddannelsesprocent for 'Rondom' kendes ikke. 'Rondom' viste sig senere at være let at formere ved urteagtige stiklinger, men det kræver drevne moderplanter for at produktionen kan gennemføres på én vækstsæson.

Containerstørrelse

I 1979 blev sorten 'Hvid Hollandsk' stukket i 0,4 liter blokke, og blev således ikke pottet om ved udsætning på containerbedene.

Det høje tal for 'Hvid Hollandsk', 0,4 liter stenuddblokke i 1979 hænger sammen med, at rødderne allerede fra udsætning på bede var groet ud i bedunderlaget og har hentet vand og gødning

Tabel 2. Resultat af forskellige containerstørrelser til ribsbuske. Tallene angiver procent salgbare af antal oppottede

| | Antal knibninger | Pct. salgbare i forskellige containerstørrelser | | | |
|--------------------------|------------------|---|-------|-------|-------|
| | | 2,0 l | 1,5 l | 1,0 l | 0,4 l |
| 1978 'Jonkheer van Tets' | 1 | 79 | 71 | 54 | 17 |
| 1978 'Jonkheer van Tets' | 2 | 29 | 13 | 13 | 0 |
| 1979 'Hvid Hollandsk' | 1 | 79 | 77 | 67 | 69 |

Tabel 3. Resultater af forskellige vandingsmetoder og bedtyper til ribsbuske. Forholdstal for tilvækst. Dysevanding/sand = 100 = 396 g pr. plante

| | Undervanding | | Drypvanding | | Dysevanding | |
|--------------------------------|--------------|-------|-------------|------------|-------------|-------|
| | sand | tæppe | sand | plastfolie | sand | tæppe |
| 'Jonkheer van Tets' 1978-80 | 77 | 62 | 106 | 118 | 100 | 79 |

herfra. Men når disse planter fjernes fra bedet, ødelægges mange rødder, hvilket forringer planterne kvalitetsmæssigt.

En containerstørrelse på 1,5 liter er mindstestørrelsen for ribsbuske, men 2,0 liter bør foretrækkes, fordi det giver et bedre forhold mellem container- og plantestørrelse.

Vandingsmetoder og bedtyper

Ribsbuske, som bliver udsat for vækststandsning i vækstperioden, f.eks. på grund af vandmangel, vil stoppe tilvæksten for resten af vækstsæsonen.

Til forsøgene med vandingsmetoder og bedty-

per er anvendt 1 år gamle planter, dyrket i 2,0 liter containere.

Forsøgsleddene blev gødningsvandet efter fordamningsautomat, og der blev givet samme mængde pr. m² til alle led.

Til ribsbuske viser drypvanding sig at være en effektiv vandingsmetode. På sandbed voksede en del rødder gennem containernes drænhuller ud i sandlaget og har haft mulighed for at optage vand og gødning fra sandlaget. Røddernes udvikling i underlaget var dog lille og havde ringe eller ingen indflydelse på rodkvaliteten, når planterne blev fjernet fra bedet.

Eftertryk af tekstens fulde ordlyd tilladt med kildeangivelse. Ved uddrag skal skriftlig tilladelse indhentes.
Abonnement på meddelelser fra Statens Planteavlsvforsøg kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til
bladets ekspedition, Statens Planteavlsvkontor, Kongevejen 83, 2800 Lyngby, postgiro 200 2299, tlf. (02) 85 50 57.
Abonnementsprisen er for 1981 80,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.
ISSN 0105-6514

Trykt i 6.000 eksemplarer.